

บทความพิเศษสายงานโลจิสติกส์ วิกฤติราคาน้ำมัน ทางออกของประเทศไทยอยู่ตรงไหน

โดย ธนิต โสรรัตน์
รองประธาน และประธานสายงานโลจิสติกส์
สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย
2 มิถุนายน 2551

แนวโน้มระดับราคาน้ำมันจะไปถึงไหน

จากที่ผ่านมาราคาน้ำมันดิบตั้งแต่ช่วงพฤศจิกายน 2550 ถึงปลายเดือนพฤษภาคม 2551 ซึ่งเป็นระยะเวลาเพียง 6 เดือน ราคาน้ำมันดิบในตลาดเวสต์เท็กซัส ปรับตัวขึ้นถึง 35.78% ดังนั้นทิศทางของราคาน้ำมันของตลาดโลกคงไปทางขาขึ้น โดยหลายกระแสคาดว่าราคาน้ำมันอาจจะทะลุ 150 ดอลลาร์ ในช่วงปลายปีนี้หรือต้นปีหน้า จำเป็นที่ประเทศไทยในฐานะเป็นประเทศซึ่งพึ่งพิงการค้ำระหว่างประเทศในอัตราที่สูง ขณะที่ต้องนำเข้าน้ำมันกว่าร้อยละ 90 จะต้องมีการเตรียมรับมือจากวิกฤติราคาน้ำมัน การที่ภาครัฐใช้นโยบายรายวันในการแก้ปัญหา โดยให้ ปตท. เข้าแทรกแซงตลาดหรือการแก้ปัญหาราคาสินค้าแบบ “ธงฟ้า” หรือการกำหนดจุดจอตลอดรวมทั้ง มาตรการกีดกันให้โรงกลั่นลดส่วนต่างของโรงกลั่น ซึ่งอาจลดราคาน้ำมันได้ในระดับหนึ่ง อาจช่วยได้ทางจิตวิทยาหรือในระยะเฉพาะหน้า แต่ปัญหาราคาน้ำมันครั้งนี้ ต่างกับที่เกิดในอดีต เพราะเป็นการขึ้นที่รุนแรง มาตรการของภาครัฐจะต้องมีความซับซ้อนในหลายมิติ เพราะประเทศไทยเผชิญปัญหาน้ำมันแพงแต่ไม่ขาด หากมาตรการต่างๆ ไปส่งผลต่อปริมาณน้ำมัน ผลกระทบจะหนักกว่านี้ อย่างไรก็ตาม ราคาน้ำมันปรับตัวสูงมากในขณะนี้ ทำให้ภาคการผลิตและภาคประชาชนรับมือไม่ไหว ปัญหาลูกกลามจะกลายเป็นวิกฤติเศรษฐกิจและการเมืองต่อไป

แนวโน้มของราคาน้ำมันในตลาดโลกยังมีทิศทางขาขึ้นโดยเหตุผลดังต่อไปนี้

1. การเติบโตของเศรษฐกิจโลก ยังคงมีอัตราการเติบโตเฉลี่ยที่ 3.8% แต่อุปทานน้ำมันดิบทั้งโลกสามารถขยายตัวได้เพียง 1% จากการรายงานของสถาบัน IEA ระบุว่ากำลังการผลิตน้ำมันทั้งโลกสามารถผลิตได้ ประมาณ 87 ล้านบาร์เรลต่อวัน ขณะที่ความต้องการมีถึงร้อยละ 88 ล้านบาร์เรลต่อวัน ทำให้ปริมาณน้ำมันที่จะซัพพลายเข้ามาในตลาดติดลบถึง 1.149%
2. การเข้ามาเก็งกำไรของกองทุนเฮดฟันด์ ซึ่งเข้ามาเก็งกำไรในค่าเงินดอลลาร์สหรัฐฯ และเก็งกำไรในตลาดซื้อ-ขาย ล่วงหน้าน้ำมัน (SPOT) รวมทั้ง การซื้อขายน้ำมันในตลาดจริงไม่ว่าตลาดสิงคโปร์ , เวสต์เท็กซัส , เบนท์ , ดูไบ , โอมาน , ทาปิส เป็นต้น ซึ่งต้องเข้าใจว่ากองทุนเฮดฟันด์ไม่ใช่มีเฉพาะชาติตะวันตก ขณะที่กองทุนในชาติตะวันออก ซึ่งปัจจุบันมีทั้งประเทศในตะวันออกกลาง จีน ญี่ปุ่น เกาหลี สิงคโปร์ ก็มีกองทุนประเภทนี้อยู่ไม่น้อยกว่า 1.5 - 2.5 ล้านล้านดอลลาร์
3. ความกังวลเกี่ยวกับอุปทานน้ำมันดีเซล ยังมีการตั้งตัวอันเกิดจากประเทศนอกกลุ่มโอเปคไม่สามารถเพิ่มการผลิตได้ โดยราคาน้ำมันดีเซลหมุนเร็ว (ก๊ามะถัน 0.5%) ในตลาดสิงคโปร์ ณ วันที่ 22 พฤษภาคม 2551 ปิดตัวทำสถิติสูงสุดที่ 161.89 ดอลลาร์ และราคาน้ำมันเบนซิน 95

ปิดตัวที่ 132.04 ทั้งนี้ การที่จะวิเคราะห์ราคาน้ำมันดีเซลและเบนซินจะต้องดูราคาในตลาดจร เป็นราคา FOB ซึ่งโรงกลั่นและผู้ค้ามักจะไป Bidding Price ที่ตลาดสิงคโปร์

4. ทิศทางของราคาน้ำมันในตลาดโลกยังทำ **“New High”** โดยราคาน้ำมันทากิซ จะเป็น Leader Price ที่ราคา 132.29 ดอลลาร์ (21 พ.ค. 51) ตามมาด้วย West Texas (WT) ราคาอยู่ที่ 129.07 ดอลลาร์ โดยราคาของ WT ในช่วงพฤศจิกายน 2550 ราคาเฉลี่ยอยู่ที่ 95 เหรียญ เฉพาะ 6 เดือน ราคาปรับตัวสูงขึ้นถึง 34 ดอลลาร์สหรัฐฯ นอกจากนี้อุปสงค์ความต้องการ น้ำมันของประเทศกำลังพัฒนาทั้งเอเชีย , ละติน ทั้งนี้ จีน อินเดีย เกาหลีใต้ ยังมีการนำเข้าน้ำมันอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะการเตรียมรับงานโอลิมปิกของจีนในเดือนสิงหาคม 2551 รวมทั้งปัญหาแผ่นดินไหวครั้งใหญ่ของจีน ส่งผลกระทบต่อการบินและการขุดถ่านหิน และแก๊สธรรมชาติ และการพัฒนาเมืองที่เสียหาย ล้วนส่งผลต่ออุปสงค์ในทางบวกของราคาน้ำมันทั้งสิ้น โดยราคาน้ำมันอย่างน้อยความต้องการจะตึงตัวไปจนถึงเดือนสิงหาคม – กันยายน ซึ่งเป็นช่วงสิ้นสุดเทศกาลโอลิมปิกของประเทศจีน
5. การที่อัตราดอลลาร์ยังมีการอ่อนค่าอย่างต่อเนื่อง ซึ่งส่วนหนึ่งเกิดจากปัญหา Sub-Prime ซึ่งเดิมคาดว่าจะยุติโดยเร็ว แต่มีการประมาณว่ามาตรการต่างๆของรัฐบาลสหรัฐฯคงจะเห็นผลในช่วงปลายปี 2551 โดยในปีนี้การถดถอยทางเศรษฐกิจของสหรัฐอเมริกา ยังคงมีอยู่ ถึงแม้ว่าจะไม่รุนแรงอย่างที่คาด โดยการขยายตัวทางเศรษฐกิจคาดว่าจะอยู่ในระดับ 0.3 – 1.2% ซึ่งถือว่าเป็นอัตราที่ต่ำมาก
6. กระทรวงพลังงานสหรัฐฯ รายงานว่าน้ำมันสำรองลดลงถึง 0.8 ล้านบาร์เรล ซึ่งจะปกคติน้ำมันให้สูงขึ้น เนื่องจากสหรัฐอเมริกาเข้าสู่ช่วงฤดูร้อน และเป็นฤดูการท่องเที่ยวมีการใช้พลังงานมาก โดยราคาน้ำมันในแมกซ์ ส่งมอบเดือนกรกฎาคม ไปอยู่ที่ระดับ 135.04 ดอลลาร์ต่อบาร์เรล

จากปัจจัยดังกล่าวล้วนเป็นการกดดันต่อทิศทางของการเพิ่มขึ้นของราคา จากการคาดการณ์ของ Goldman Sachs คาดการณ์ว่าจากอุปทานราคาน้ำมันดิบของโลกที่ตึงตัวและการเข้ามาลงทุนทำกำไรในตลาดจรน้ำมันรวมทั้งเศรษฐกิจสหรัฐฯ ที่ชะลอลงจะเป็นแรงกดดันต่อการอ่อนค่าของเงินสหรัฐฯ รวมทั้ง ปริมาณน้ำมันดิบที่ซัพพลายเข้าไปในตลาดมีปริมาณไม่เพียงพอต่อความต้องการในอนาคต ทั้งหมดล้วนเป็นปัจจัยที่จะทำให้ราคาน้ำมันสูงต่อไป แต่จะสูงเท่าใดคงไม่มีใครประมาณการณได้ ซึ่งปัจจุบันโลกได้เข้าสู่ยุค “Triple Digit Oil Price” โดยคาดว่าราคาน้ำมันในช่วงครึ่งหลังของปี 2551 ราคาน้ำมันอาจสูงขึ้นถึง 141 เหรียญสหรัฐฯ และในช่วงต้นปี 2552 ราคาน้ำมันดิบจะไปอยู่ที่ 148-150 ดอลลาร์ต่อบาร์เรล